ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક અને
પ્રાથમિક શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની
બદલીના નિયમો

ગુજરાત સરકાર

શિક્ષણ વિભાગ,

ઠરાવ નં. પીઆરઇ-૧૧-૨૦૧૨/૩૧૪૭૭૬-ક

સચિવાલય, ગાંધીનગર

તાઃ-૨૩/૦૫/૨૦૧૨.

સંદર્ભઃ- (૧) શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંકઃ પીઆરઇ-૧૧૦૪-૬૬૧
તાઃ૪/૬/૨૦૦૪

(૨) શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંકઃ પીઆરઇ-૧૧૦૪-૬૬૧-ક
તાઃ૩૦/૬/૨૦૦૫

(૩) શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંકઃ પીઆરઇ-૧૧૦૪-૬૬૧-ક
તાઃ૮/૮/૨૦૦૬

(૪) શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંકઃ પીઆરઇ-૧૧૦૪-૬૬૧
તાઃ૧/૪/૨૦૦૮

(૫) શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંકઃ પીઆરઇ-૧૧૦૮-૫૮૦
તાઃ૧૩/૫/૨૦૦૮

(૬) શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ ક્રમાંકઃ પીઆરઇ-૧૧૦૪-૬૬૧-ક
તાઃ૨૮/૧/૨૦૦૯

ઠરાવઃ-

રાજયની જિલ્લા/નગર શિક્ષણ સમિતિઓ સંચાલિત પ્રાથમિક શાળા તથા ઉચ્ચતર પ્રાથમિક શાળાઓમાં ફરજ બજાવતા ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકો/વિદ્યાસહાયકોની બદલીઓ અંગેના સંદર્ભ- ૧ થી ૬ માં દર્શાવેલ ઠરાવો રદ કરીને, ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકો/વિદ્યાસહાયકોની બદલી અંગેના નિયમો ગુજરાત પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિનિયમ- ૧૯૪૭ની કલમ- ૫૪ અન્વયે નીચે મુજબ બહાર પાડવામાં આવે છે.

પ્રકરણ-(ક) : ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકો/શિક્ષકોની બદલી અંગેની સામાન્ય જોગવાઇઓઃ

(૧) બદલીઓનો પ્રકારઃ-

(i) આંતરિક માંગણીથી બદલીઓ

(ii) અરસ-પરસ માંગણીથી બદલીઓ

(iii) જિલ્લા ફેરબદલીઓ

(iv) ગંભીર - બિમારીના કિસ્સાઓની બદલીઓ

(v) વહીવટી કારણોસરની બદલીઓ

(૨) શિક્ષકો અને શિક્ષકોની જગ્યાઓનો પ્રકારઃ-

(i) પ્રાથમિક શિક્ષક (ધો.૧ થી ૫)

(ii) ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષક (ધો.૬ થી ૮) – વિજ્ઞાન, ગણિત

(iii) ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષક (ધો.૬ થી ૮) – સામાજિક વિજ્ઞાન

(iv) ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષક (ધો.૬ થી ૮) – ભાષાઓ

(3) (i) દરેક શાળામાં પ્રાથમિક વિભાગ (ધો.૧ થી ૫) અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગ (ધો.૬ થી ૮)માં વિદ્યાર્થી- સંખ્યાના આધારે આર.ટી.ઇ.-૨૦૦૯ના Schedule પ્રમાણે કુલ શિક્ષક સંખ્યા અને જુદા જુદા વિભાગોમાં શિક્ષકોની જગ્યાઓ નક્કી કરવાની રહેશે.

(ii) વિદ્યાર્થી/શિક્ષકના પ્રમાણ અનુસાર શાળાવાર મહેકમ દર વર્ષે 30 સપ્ટેમ્બરની સ્થિતિએ નિયત કરવાનું રહેશે અને તે અનુલક્ષીને શાળાવાર મંજૂર કરેલ શિક્ષક મહેકમની જાણ તા. ૩૧ ઓકટોબર સુધીમાં તમામ શાળાઓને કરવાની રહેશે.

(૪) (i) **૧૦ જુન-૨૦૧૦ પહેલાં નોકરીમાં દાખલ થયેલ દરેક** શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક/પ્રાથમિક વિભાગના શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક ગણાશે. પણ આ પૈકી જે શિક્ષકો/વિદ્યાસહાયકો ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષકના ત્રણ વિભાગો પૈકી કોઇપણ વિભાગની લાયકાત મેળવી લીધી છે / ધરાવે છે અને તેઓ સંબંધિત વિભાગના શિક્ષક થવા વિકલ્પ આપી શિક્ષણ વિભાગના તા૧૬/૨/૨૦૧૨ના ઠરાવ ક્રમાંક-પીઆરઇ/૧૧/૨૦૧૨/ ૫૨૦૩૬/ક પ્રમાણે પોતાની અથવા બીજી શાળામાં જે તે વિભાગની

જગ્યા સ્વીકારી લીધી છે તેઓ સંબંધિત ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગના શિક્ષક ગણાશે.

(ii) <u>**૧૦ જૂન-૨૦૧૦**</u> પછી નિમણૂંક થયેલ વિદ્યાસહાયકો જે તે વિભાગ પ્રમાણે નિમણૂંક પામેલ હોઇ જે તે વિભાગના શિક્ષક ગણાશે.

(૫) (i) આ પ્રકરણ – (ક) અંતર્ગતના નિયમો બધી પ્રકારની બદલીઓ માટે લાગુ પડશે. સિવાય કે સંબંધિત પ્રકારની બદલીઓના પ્રકરણમાં સ્પષ્ટપણે આ પ્રકરણના કોઇ નિયમથી મુક્તિ અપાઇ હોય.

(ii) જે તે પ્રકારની બદલીઓ માટે આ પ્રકરણના નિયમો ઉપરાંત સંબંધિત પ્રકારની બદલીઓના પ્રકરણના નિયમો પણ લાગુ પડશે.

(૬) ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકો/વિદ્યાસહાયકોની આંતરિક/અરસપરસ માંગણીની બદલીઓ/જિલ્લા ફેરબદલીઓ વર્ષમાં એકજ વખત ઉનાળુ વેકેશનમાં જાહેર કેમ્પ દ્વારા કરવાની રહેશે. જયારે વધની બદલીઓ દિવાળી વેકેશનમાં પણ કરવાની રહેશે.

(૭) પ્રાથમિક વિભાગના શિક્ષકની બદલી પ્રાથમિક વિભાગમાં અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગના શિક્ષકની બદલી ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગમાં તેમના વિષય (ગણિત-વિજ્ઞાન, ભાષા અને સામાજીક વિજ્ઞાન)ની જગ્યા ખાલી હશે તો જ થઈ શકશે.

(૮) જાહેર બદલી કેમ્પ વખતે ઉપર જણાવેલ વિભાગ પ્રમાણે પ્રાથમિક શાળાઓ/ખાલી જગ્યાની અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગ માટે વિષયવાર શાળાઓ/ખાલી જગ્યાની યાદી બોર્ડ ઉપર પ્રદર્શિત કરવાની રહેશે.

કોઈપણ પ્રાથમિક શિક્ષક ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષકની જરૂરી લાયકાત ધરાવતા હોય પરંતુ તેમની નિમણૂંક ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગમાં થઈ ન હોય અથવા ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગમાં સમાવવામાં આવ્યા ન હોય તો તેમને ઉચ્ચ પ્રાથમિક વિભાગમાં બદલી શકાશે નહીં.

(૯) નિયમ-(૨)માં દર્શાવેલ ચારેય વિભાગના બદલીના કેમ્પ એક જ તારીખે, એક જ સમયે અને એક જ સ્થળે ન કરવા. જો એક જ તારીખે અને એક જ સ્થળે બદલી કેમ્પ યોજવા હોય તો બદલી કેમ્પ અલગ-અલગ સમયે અથવા એક જ કેમ્પસમાં અલગ-અલગ સ્થળે બદલી કેમ્પ યોજવાના રહેશે.

(૧૦) <u>અગ્રતાક્રમઃ –</u>

(i) વિધવા, અપંગ, શિક્ષક દંપતી અને વાલ્મીકી સમાજના સભ્યને તમામ પ્રકારની બદલીના કિસ્સામાં અગ્રતાનો લાભ આપવાનો રહેશે. આ અગ્રતાનો ક્રમ (૧) વિધવા (૨) અપંગ (૩) શિક્ષક દંપતિ અને (૪) વાલ્મીકી સમાજના સભ્ય મુજબ રહેશે અને તે ક્રમ મુજબ જ અગ્રતા આપવાની રહેશે. જિલ્લાની આંતરિક બદલીમાં લાભ લીધેલ હોય તો પણ જિલ્લાફેરમાં અગ્રતાનો લાભ લઇ શકશે અને જિલ્લાફેરમાં લાભ લીધેલ હોય તો પણ જિલ્લાની આંતરિક બદલીમાં અગ્રતાનો લાભ લઇ શકશે. જે સમગ્ર નોકરી દરમ્યાન માત્ર એક જ વાર અગ્રતાનો લાભ લઇ શકશે. જેની નોંધ સંબંધિત શિક્ષકની સેવાપોથી અને શિક્ષક દંપત્તિના અગ્રતાક્રમનો લાભ લેવાના કિસ્સામાં પતિ અને પત્નિ બંનેની સેવાપોથીમાં કરવાની રહેશે.

(ii) પતિ-પત્નીના કિસ્સામાં અગ્રતાનો લાભ ન લેનારની માંગણીની બદલી બદલીના સામાન્ય નિયમ મુજબ કરી શકાશે.

(iii) વિદ્યાસહાયક ભરતીમાં જેણે સ્થળ પસંદગીમાં અગ્રતાનો લાભ લીધો હોય તેવા શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકને અગ્રતાનો લાભ મળી શકશે નહીં. જે શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકે અગ્રતાનો લાભ લીધેલ હોય તે અંગેની નોંધ તેમની સર્વિસબુકમાં કરવાની રહેશે. અને તેઓ ઓછામાં ઓછા ત્રણ વર્ષ સુધી બદલીની માંગણી કરી શકશે નહીં.

(iv) <u>વિધવા શિક્ષિકા</u> –

(a) વિધવા શિક્ષિકાને પિયર અથવા સાસરીના ગામમાં અગર તો ત્યાં જગ્યા ન હોય તો તેની નજીકની કોઈપણ શાળાની ખાલી જગ્યા ઉપર બદલીનો લાભ આપવાનો રહેશે.

(b) વિધવા શિક્ષિકાએ વિધવા હોવા બાબતનું રૂ.૫૦/-ના સ્ટેમ્પ પેપર ઉપર સોગંદનામું તથા પતિના મૃત્યુનો દાખલો રજૂ કરવાનો રહેશે. શારીરિક વિકલાંગ શિક્ષક/શિક્ષિકાએ વિકલાંગતાનું સિવિલ સર્જનનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે.

(v) <u>શિક્ષક દંપત્તિ</u> –

(a) પ્રાથમિક શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક દંપતિના કિસ્સામાં પતિ કે પત્ની ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શાળામાં શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક તરીકે નોકરી કરતા હોય તો જ તેમને દંપતિ કિસ્સાનો લાભ મળવા પાત્ર થશે અને તે બાબતે લગ્ન અંગેનું, લગ્ન નોંધણી પ્રમાણપત્ર કેમ્પમાં રજૂ કરવાનું રહેશે.

(b) શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક પતિ-પત્નીના કિસ્સામાં અલગ-અલગ તાલુકામાં નોકરી કરતા હોય અને દંપતિ ભેગા થવા માંગણી કરે તો તે બે પૈકીની એક શાળા/પગાર કેન્દ્રમાં જ જગ્યા હોય તો બદલી કરવાની રહેશે અને જો તે બંને પૈકીની શાળા/પગાર કેન્દ્રમાં ખાલી જગ્યા ન હોય તો કોઇ અન્ય તાલુકામાં વધુ ખાલી જગ્યાવાળી શાળામાં પતિ-પત્ની ભેગા થવા માગતા હોય તો બદલી કરવાની રહેશે અને તે અંગેની નોંધ પતિ અને પત્ની બંનેની સર્વિસબુકમાં કરવાની રહેશે.

(૧૧) આંતરિક બદલી/જિલ્લાફેર બદલીની કાર્યવાહી જાહેર કેમ્પના આયોજન દ્વારા કરવાની રહેશે.

(૧૨) બદલી અર્થે કેમ્પમાં ઉપસ્થિત રહેનાર શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક તેમની હાલની શાળાની નોકરીની લંબાઇ અંગેનો સંબંધિત શાળાના મુખ્ય શિક્ષકનો દાખલો સાથે લાવવાનો રહેશે. મુખ્ય શિક્ષકના કિસ્સામાં પગાર કેન્દ્ર શાળાના મુખ્ય શિક્ષકનો અને પગાર કેન્દ્ર શાળાના મુખ્ય

શિક્ષકના કિસ્સામાં તાલુકા કેળવણી નિરીક્ષક (વહીવટ)નો દાખલો લાવવાનો રહેશે. વધુમાં, ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકના કિસ્સામાં વિષયનો ઉલ્લેખ દાખલામાં કરવાનો રહેશે.

(૧૩) શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકને એક સરખી દાખલ તારીખ હોય ત્યારે તમામ પ્રકારની બદલીઓ માટે જન્મ તારીખને ધ્યાને લઈ વધુ ઉંમરવાળાને અગ્રતા આપવાની રહેશે.

(૧૪) કેમ્પમાં બદલી હુકમો કરવામાં આવ્યા બાદ બદલીવાળી જગ્યાએ હાજર થવા સારૂં બદલીવાળા શિક્ષકોને સાત દિવસમાં છૂટા કરવાના રહેશે.

(૧૫) ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકની બદલી બાદ તેમને છૂટા કરવા માટે નીચે જણાવેલ કાર્યપધ્ધતિ અપનાવવાની રહેશે.

(i) ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની કોઇપણ શાળામાંથી બદલી થાય ત્યારે જો શાળામાં એક કરતાં વધુ ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકની જગ્યા ખાલી હોય અથવા બદલીને કારણે ખાલી પડતી હોય ત્યારે જયાં સુધી અન્ય શિક્ષકની બદલીથી નિમણૂક અથવા નવી નિમણૂક ન થાય ત્યાં સુધી બદલીવાળા શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકને છૂટા કરવાના રહેશે નહીં. શાળામાં એક કરતાં વધુ ખાલી જગ્યા રહે નહીં તેની કાળજી રાખવાની રહેશે.

(ii) તાલુકાની આંતરિક બદલી અને તાલુકાંફેર બદલીના કિસ્સામાં સંબંધિત શાળાના મુખ્ય શિક્ષકે(Head Teacher) છૂટા કરવાની કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.

(iii) જિલ્લાફેર બદલીના કિસ્સામાં જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીની મંજૂરીના આધારે તાલુકા કેળવણી નિરીક્ષકે બદલીવાળા શિક્ષકને છૂટા કરવાના રહેશે.

(૧૬) વધની બદલીઓ/અરસપરસ બદલીઓ/માંગણીની બદલીઓ/જિલ્લાફેર બદલીઓમાં શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકને બદલી હુકમ કેમ્પમાં રૂબરૂ આપવાનો રહેશે.

(૧૭) જિલ્લા ફેરની અરસપરસ બદલીમાં શિક્ષક જે જિલ્લામાં બદલીથી જતો હોય તે જિલ્લાના જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રીએ હુકમ બદલીઓના કેમ્પ વખતે કરવાના રહેશે. જિલ્લા અરસ-પરસ બદલીના કિસ્સામાં શિક્ષકની કેમ્પમાં હાજરી જરૂરી નથી.

(૧૮) વેકેશનમાં કરવાની બદલીઓના કેમ્પની તારીખ સુનિશ્ચિત કરી વેકેશન અગાઉ તેની આગોતરી જાણ તમામ શાળાઓને કરવાની રહેશે.

(૧૯) બદલી કેમ્પમાં બદલી કરેલ શિક્ષકો/વિદ્યાસહાયકોને સરકારશ્રીની સૂચના અનુસાર વહીવટી કારણોસર મોડા કે પાછળથી છૂટા કરવામાં આવે તો ફક્ત બદલીના હેતુ માટે હુકમની તારીખથી સિનિયોરીટી ગણવાની રહેશે.

(૨૦) તાલુકાની અંદર/બહારની સમગ્ર જિલ્લાની માંગણીની બદલીઓ એક સાથે કેમ્પમાં કરવાની રહેશે. આ પ્રમાણે બદલીઓનો પ્રથમ તબક્કો પુરો થયા બાદ બદલીઓ અંગે સમગ્ર જિલ્લાનો એક જનરલ બદલી કેમ્પ કરવાનો રહેશે. તેમાં પ્રથમ તબક્કાની બદલીથી ખાલી પડેલ જગ્યાઓ સહિત તમામ ખાલી જગ્યાઓ બોર્ડ ઉપર દર્શાવવાની રહેશે.

(૨૧) સમગ્ર બદલી પ્રક્રિયા દરમ્યાન શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક જે તે વર્ષની બદલી પ્રક્રિયામાં (વધ-ઘટ બદલી સિવાય) એકજ વખત લાભ લઇ શકશે.

(૨૨) બદલી કેમ્પમાં બોર્ડ ઉપર દર્શાવવામાં આવેલા ગામો,સહિત કેમ્પમાં ખાલી જગ્યાઓની યાદી અને બદલી અંગેનું તમામ દફતર બીજો કેમ્પ ન થાય ત્યાં સુધી જિલ્લા/નગર શિક્ષણ સમિતિએ સાચવવાનું રહેશે.

(૨૩) બદલી કેમ્પમાં માન્ય મંડળના પ્રમુખશ્રી અને મહામંત્રીશ્રીને અગાઉથી કેમ્પમાં ઉપસ્થિત રહેવા જાણ કરવી.

(૨૪) શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની નિવૃત્તિ, રાજીનામું કે અન્ય કારણોસર શાળા શિક્ષક વગરની થાય તેવા કિસ્સામાં ગ્રુપ શાળાના મુખ્ય શિક્ષક

આવી જગ્યા ઉપર ગ્રુપ શાળા પૈકીની કોઇપણ શાળામાંથી અન્ય શિક્ષકને શાળામાં કાયમી શિક્ષકની નિમણૂંક ન થાય ત્યાં સુધી કામગીરી આપી શાળાનું વ્યવસ્થાપન કરવાનું રહેશે. આવી કામગીરીવાળી શાળા નિયમિત ચાલે તેની જવાબદારી ગ્રુપ શાળાના મુખ્ય શિક્ષકની રહેશે.

(૨૫) સી.આર.સી./બી.આર.સી તરીકે કામગીરી કરતા હોય અને સી.આર.સી./બી.આર.સી. માંથી શિક્ષક તરીકે પરત આવે તો તેની શ્રેયાનતા માટે મૂળ શાળાની સિનિયોરીટી ગણી તેમની માતૃશાળામાં ખાલી જગ્યા હોય તો ત્યાં મૂકવા અને જો માતૃશાળામાં જગ્યા ન હોય તો જ તેમના જ પગાર કેન્દ્રની ખાલી જગ્યાવાળી શાળામાં મૂકવાના રહેશે. જો પગાર કેન્દ્રમાં પણ જગ્યા ન હોય તો તેમના જ તાલુકાની ખાલી જગ્યા ઉપર મૂકવાના રહેશે અને તાલુકામાં પણ ખાલી જગ્યા ન હોય તો જ અન્ય નજીકના તાલુકામાં મૂકવાના રહેશે.

(૨૬) અધિકૃત નગર શિક્ષણ સમિતિના ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની બદલીના કિસ્સામાં નગર શિક્ષણ સમિતિનું કાર્યક્ષેત્ર એક એકમ (Unit) તરીકે ગણવાનું રહેશે.

<u>પ્રકરણ - (ખ) વધની બદલીઓ:</u>

(૧) શાળાવાર મંજૂર કરેલ મહેકમના આધારે જે શાળાઓમાં શિક્ષક વધ ઉભી થાય ત્યાં શિક્ષક વધ દુર કરવા પૂરતી વધની બદલી દિવાળી વેકેશનમાં કરવાની રહેશે.

(૨) વધ ક્યા વિભાગમાં થાય છે, તે પ્રથમ ઉપર **ક(૨)**માં જણાવેલ વિભાગ મુજબ નક્કી કરવાની રહેશે અને તે વિભાગમાં જ વધ સરભર કરવાની રહેશે.

(3) વધના શિક્ષકની ગણતરી કરવા બાબતે જે તે શાળાના શિક્ષકો પૈકી જે શિક્ષક શાળાની દાખલ તારીખની સીનીયોરીટી મુજબ છેલ્લા ક્રમે આવતા હોય તેને વધમાં ગણવાના રહેશે.

(૪) વર્ષ-૨૦૧૨ ના વધની બદલી કેમ્પ સમયે જે વિદ્યાસહાયકોની નિમણૂક તા.31/05/2010 પછી અને તા.31/03/2012 પહેલાં

થયેલ છે તેમને વધની ગણતરીમાં લઈ શકાશે નહીં. વર્ષ-૨૦૧૨ પછીની વધની બદલીઓ માટે તેમને પણ વધમાં ગણી શકાશે.

(૫) જે તે વિષયમાં ફાજલ(સર પ્લસ) કરતી વખતે તે જ વિભાગના શિક્ષકો પૈકી શાળાની સીનીયોરીટી મુજબ સૌથી જુનીયરને વધમાં ગણવાના રહેશે અને જો એક કરતાં વધુ શિક્ષકોની શાળાની સીનીયોરીટી એક સરખી હોય ત્યારે નોકરીની દાખલ તારીખને ધ્યાને લઈ સીનીયોરીટી ગણીને વધ નક્કી કરવાની રહેશે.

(૬) જે ગામમાં એક કરતાં વધારે શાળાઓ આવેલી હોય ત્યાં જે શાળામાં વધ ઉભી થાય તે જ શાળાના શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની બદલી કેમ્પમાં બદલી કરવાની રહેશે. વધ જાહેર કરતી વખતે શાળાની સીનીયોરીટીને ધ્યાને લેવાની રહેશે. ગામની સીનીયોરીટીને ધ્યાને લેવાની રહેશે નહીં.

(૭) જો ગામમાં એક કરતાં વધારે શાળા આવેલ હોય અને ગામની અન્ય કોઈ શાળામાં તે જ વિભાગના શિક્ષકની જગ્યા ખાલી હોય તો વધ થતાં શિક્ષકોને તે જ ગામની શાળામાં સમાવવાના રહેશે. ગામની બધી શાળાઓમાં સંલગ્ન વિભાગમાં કુલ ખાલી જગ્યાઓ કરતાં વધ થયેલ શિક્ષકોની સંખ્યા વધારે હોય તો ગામની સીનીયોરીટી મુજબ વધ સરભર કરવાની રહેશે અને ગામની સીનીયોરીટી મુજબ સૌથી જુનીયરને ગામમાંથી વધ તરીકે ગણવાના રહેશે.

(૮) જે ગામમાં એક કરતાં વધારે શાળાઓ આવેલી હોય ત્યાં શિક્ષક વધ સરભર કરવા માટે સૌ પ્રથમ સ્થાનિક શાળાઓમાં શિક્ષકની બદલી કરવાની રહેશે. ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળામાં વધના કિસ્સામાં વિષયોને ધ્યાને લેવાના રહેશે. ત્યારબાદ પગાર કેન્દ્ર શાળાઓની અંદર વધ સરભર કરવાની રહેશે. ત્યાર પછી તાલુકાની શાળામાં વધ સરભર કરવાની રહેશે. ત્યારબાદ જિલ્લાના બીજા તાલુકામાં મુકવાના રહેશે. જો જિલ્લામાં વધ સરભર કરી શકાય તેમ ના હોય તો તેની નિયામકશ્રીને જાણ કરવાની રહેશે.

(૯) શિક્ષક વધના લીધે બદલવામાં આવેલ શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક તેની મૂળ શાળામાં જે તે વિભાગમાં જ બે વર્ષની સમય મર્યાદામાં પ્રથમ ખાલી જગ્યા પડે ત્યારે, સદર શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક બદલીની માંગણી કરે તો તેને તેની મૂળ શાળામાં બદલીની પ્રથમ તક આપવાની રહેશે. વધમાં બદલી કરેલ શિક્ષકને માંગણીનો હકક રહેશે અને બદલી માટે મૂળ શાળાની સીનીયોરીટી ધ્યાને લેવાની રહેશે.

<u>પ્રકરણ - (ગ) માંગણીની આંતરીક બદલીઓઃ</u>

(૧) શાળાવાર/વિભાગવાર સ્પષ્ટ ખાલી જગ્યાઓની યાદી તાલુકા/જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિની કચેરીમાં નોટીસ બોર્ડ ઉપર કેમ્પની તારીખથી ૭ (સાત) દિવસ પહેલાં મૂકવાની રહેશે.

(૨) કેમ્પમાં ઉપસ્થિત રહેલા તમામ શિક્ષકો/વિદ્યાસહાયકોની હાજરીપત્રકમાં સહી લેવાની રહેશે.

(૩) કેમ્પમાં દર્શાવેલ ખાલી જગ્યાઓ ઉપર હાલની શાળાની સિનિયોરીટીના આધારે શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની માંગણી મુજબ બદલી કરવાની રહેશે.

(૪) માંગણીદાર તમામ શિક્ષકોની નોકરીની લંબાઇ અને અન્ય વિગતોની માહિતી દર્શાવતું એકંદર પત્રક તૈયાર કરી રેકર્ડ ઉપર રાખવાનું રહેશે.

(૫) જિલ્લાની તમામ પ્રકારની આંતરિક માંગણીની બદલીની પાત્રતા માટે શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક હાલની શાળામાં કેમ્પની તારીખે ત્રણ વર્ષની નોકરી પૂર્ણ કરેલ હોવી જોઇએ.

(૬) શિક્ષક દંપતીના કિસ્સાની માંગણીવાળી બદલીઓમાં નીચેની સૂચનાઓ ધ્યાને લેવાની રહેશેઃ

(i) પતિ-પત્નિ, શિક્ષક કે વિદ્યાસહાયક હશે તો પતિ-પત્નિના કિસ્સામાં બદલી થઈ શકશે.

(ii) જે તે વિભાગના જ પતિ-પત્નિ હોય તે જરૂરી નથી.

(iii) પતિ-પત્નિના કિસ્સામાં માંગણી કરે ત્યારે પતિ કે પત્નિ જે શાળામાં ફરજ બજાવે છે, તે શાળામાં બદલી થઈ શકશે. પરંતુ જે

વિભાગના શિક્ષક છે તે જ વિભાગમાં તે જ શાળામાં જગ્યા હોય તો બદલી કરી શકાશે.

(iv) અલગ-અલગ શાળામાં પતિ-પત્નિ નોકરી કરતાં હોય તો તાલુકાની અન્ય કોઈ શાળામાં જે તે વિભાગની ખાલી જગ્યા હોય અને પતિ-પત્નિ ભેગા થવા માંગતા હોય તો બદલી કરી શકાશે.

(v) પતિ-પત્નિ અગ્રતાનો લાભ ન લે તો શિક્ષક/શિક્ષિકા સિનીયોરીટીના આધારે બદલીનો લાભ મેળવી શકશે.

<u>પ્રકરણ - (ઘ) જિલ્લાફેર બદલીઓ:</u>

(૧) જિલ્લામાં તારીખ ૦૧, જૂન ની સ્થિતિએ ખાલી પડેલ જગ્યા પૈકી ૪૦ ટકા જગ્યાઓ જિલ્લાફેર બદલીથી ભરી શકાશે. જિલ્લા ફેર બદલીથી ભરવાપાત્ર જગ્યાઓના ૫૦ ટકા જગ્યાઓ વિધવા, અપંગ, ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષક દંપતિ તથા વાલ્મિકી સમાજના સભ્યથી ભરી શકાશે અને બાકીની જગ્યાઓ શ્રેયાનતાના ધોરણે જિલ્લા ફેરબદલીથી ભરવાની રહેશે. જિલ્લાફેરથી આવનાર શિક્ષકો ન હોય તો આ જગ્યાઓ વિદ્યાસહાયકની સીધી ભરતીથી ભરવાની રહેશે.

(૨) જિલ્લા ફેરબદલી અંગેની જે તે જિલ્લામાં જિલ્લા ફેર-બદલી રજીસ્ટરમાં નોંધાયેલ પૈકી બાકી (Pending) અરજીઓને પ્રકરણ – ક (૪)માં જણાવ્યા મુજબ ચાર વિભાગમાં વહેંચવાની રહેશે. શિક્ષકે ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષણના જે વિભાગ માટે પસંદગી(Option) આપેલ હોય અને સ્વીકારવામાં આવેલ હોય તે જ વિભાગમાં તેમનો સમાવેશ કરવાનો રહેશે. આ અંગે મૂળ અરજીની સીનીયોરીટીની તારીખ યથાવત રાખવાની રહેશે.

(3) જિલ્લા ફેરબદલી ઈચ્છતા શિક્ષકોએ જે તે વર્ષની ૧ લી ડીસેમ્બરથી ૩૧ મી ડીસેમ્બર સુધીમાં જિલ્લા ફેરબદલી અંગેની અરજી નિયત ફોર્મમાં પોતાના જિલ્લામાં જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીને કરવાની રહેશે.

(૪) જિલ્લા કક્ષાએ મળેલી અરજીઓનું વિભાગવાર ક(૨) મુજબ અને જિલ્લાવાર વિભાજન કરી આવી અરજીઓ સંબંધિત જિલ્લાઓને

તા.૧૫ ફેબ્રુઆરી સુધીમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકની વખતોવખતની સૂચના અનુસાર રૂબરૂ કેમ્પમાં મોકલવાની રહેશે.

(૫) ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકોની મૂળ જિલ્લાની નોકરીની દાખલ તારીખના આધારે જે તે જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીએ ઉપરની વિગતે મળેલી અરજીઓ શ્રેયાનતા મુજબ જિલ્લા ફેરબદલી રજીસ્ટરમાં નોધવાની રહેશે અને જિલ્લાફેર બદલીમાં નોંધાયેલો શિક્ષકનો નોંધણી ક્રમ દર્શાવતી પહોંચ (વર્ષ સહિત) સંબંધિત શિક્ષકને તુરત જ મોકલવાની રહેશે.

(૬) જિલ્લાફેર બદલીના કિસ્સામાં ઉપર ક(૨)માં જણાવ્યા પ્રમાણે વિભાગ મુજબ અરજીઓના ગ્રુપ પાડીને જ બદલી કરવાની રહેશે અને જે તે વિભાગ પ્રમાણે બદલી થઈ શકશે. એટલે કે, પ્રાથમિક શિક્ષકની સામે પ્રાથમિક શિક્ષક અને ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષકની સામે ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષકના વિષયના વિભાગ પાડીને જ બદલી કરી શકાશે અને તે પ્રમાણે શિક્ષકની મૂળ જિલ્લાની દાખલ તારીખના આધારે નોકરીની કુલ લંબાઇ અનુસાર અલગ-અલગ સિનીયોરીટી લીસ્ટ તૈયાર કરીને બદલી કરવાની રહેશે.

(૭) જિલ્લા ફેરબદલી માટે શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકે જે તે જિલ્લામાં જે તે વર્ષની ૩૧મી ડિસેમ્બર સુધી પાંચ વર્ષની નોકરી પૂર્ણ કરેલ હોય અને વિદ્યાસહાયક પૂરા પગારી પાત્રતા ધરાવતો હોય તેવા શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક ૧લી ડિસેમ્બરથી ૩૧મી ડિસેમ્બર સુધીમાં જિલ્લાફેર બદલીની અરજી કરવાની રહેશે.

(૮) જિલ્લાફેર બદલીનો લાભ સમગ્ર નોકરી દરમિયાન માત્ર એક જ વખત મળી શકશે.

(૯) પ્રાથમિક શિક્ષક/ઉચ્ચ પ્રાથમિક શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની સામે કોઈ તપાસ, ખાતાકીય તપાસ, પોલીસ કેસ કે ફોજદારી અદાલતી કાર્યવાહી ચાલતી હોય ત્યારે તેવા ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકની જિલ્લાફેર બદલીની માંગણી ગ્રાહ્ય રાખી શકાશે નહીં. પરંતુ જિલ્લામાં આંતરીક બદલી થઈ શકશે. અને તેની વિગતો જે તાલુકામાંથી

શિક્ષકની બદલી થતી હોય તે તાલુકાના તાલુકા કેળવણી નિરીક્ષક/તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ શિક્ષકની બદલી જે તાલુકામાં થતી હોય તે તાલુકાના તાલુકા કેળવણી નિરીક્ષક/તાલુકા વિકાસ અધિકારીને મોકલવાની રહેશે.

(૧૦) જે તે વર્ષની શ્રેયાન યાદી પુરી થયા બાદ જ ત્યાર પછીના વર્ષની શ્રેયાન યાદીમાંથી જિલ્લાફેરની નિમણૂંકો આપવાની રહેશે.

(૧૧) જિલ્લાફેર બદલી માટે એક વખત કરવામાં આવેલ અરજીને કાયમી રાખવાની રહેશે અને જિલ્લાવાર ફેરબદલી અંગે શિક્ષકોની વર્ષવાર શ્રેયાનતા અંગેનું રજીસ્ટર નિભાવવાનું રહેશે.

(૧૨) જિલ્લાફેર બદલીની કાર્યવાહી જાહેર કેમ્પ દ્વારા કરવાની રહેશે. કેમ્પમાં જિલ્લાની તમામ ખાલી જગ્યાઓ ઉપર ક(૩)માં જણાવ્યા પ્રમાણે વિભાગ મુજબ નોટીસ બોર્ડ ઉપર દર્શાવવાની રહેશે. કેમ્પમાં ઉપસ્થિત ન રહેનાર ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકનો ક્રમ કાયમી રદ ગણી ત્યાર પછીના સિનિયોરીટી/શ્રેયાનક્રમ વાળા ઉચ્ચ પ્રાથમિક/પ્રાથમિક શિક્ષકની બદલી કરવાની રહેશે. જો શિક્ષક જિલ્લાફેર બદલીમાં ગેરહાજર રહે અને તેનો ક્રમ રદ થાય તો તે શિક્ષક પુનઃ અરજી કરી શકશે અને નવા ક્રમ મુજબ જ્યારે ક્રમ આવે ત્યારે લાભ મેળવી શકશે.

(૧૩) જિલ્લાફેર બદલી અન્વયે શિક્ષકોને છૂટા કરતાં પહેલાં તેમની પાસેથી મકાન બાંધકામ પેશગી સિવાય,અન્ય સરકારી લેણાની વસૂલાત કરી લેવાની રહેશે. મકાન બાંધકામ પેશગીની બાકી વસૂલાતની વિગતો શિક્ષકોનાં એલ.પી.સી માં દર્શાવવાની રહેશે તથા એચ.બી.એ. ની મૂળ ફાઇલ બદલીવાળા જિલ્લાને મોકલી આપવાની રહેશે.

(૧૪) જિલ્લાફેર બદલીમાં ૩૧ ડિસેમ્બરે ૫૩ વર્ષની ઉંમર પછી અરસ-પરસ જિલ્લાફેર બદલીનો લાભ મળી શકશે નહિં.

<u>પ્રકરણ - (ચ) અરસ-પરસની બદલીઓઃ</u>

(૧) અરસ-પરસ જિલ્લા ફેરબદલીમાં સંકળાયેલા બંને પ્રાથમિક શિક્ષકોની નોકરી અરજીની તારીખે પાંચ વર્ષની થયેલી હોવી જોઇશે.

(૨) અરસ-પરસની બદલી માટે સંબંધિત જિલ્લા/નગર શિક્ષણ સમિતિને ૩૧ મી માર્ચ સુધી અરસ-પરસ બદલીની અરજી કરવાની રહેશે. ૩૧ મી માર્ચના રોજ અરજી કરતી વખતે પાંચ વર્ષ પૂર્ણ કરેલ હોવા જોઈશે.

(૩) જિલ્લામાં તાલુકા ફેર અરસ-પરસ બદલી અને એક જ તાલુકાની અંદર અરસ-પરસ બદલીનો લાભ સમગ્ર નોકરી દરમિયાન એકજ વખત મળશે. આ ઉપરાંત જિલ્લાફેરમાં અરસપરસ બદલીનો લાભ સમગ્ર નોકરી દરમ્યાન એકજ વખત મળશે, તે અંગેની સ્પષ્ટ નોંધ શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકના બદલી હુકમમાં અને સેવાપોથીમાં કરવાની રહેશે.

(૪) નિવૃત્તિને પાંચ વર્ષથી ઓછો સમય બાકી હોય તેમને અરસપરસ બદલીનો લાભ મળશે નહીં.

(૫) અરસ-પરસ બદલીના કિસ્સામાં શિક્ષકને એકબીજાની શાળામાં જ મૂકવાના રહેશે. અન્ય શાળામાં બદલીથી નિમણૂંક આપી શકાશે નહીં.

(૬) અરસ-પરસ બદલી માંગતા બંને શિક્ષકો એક જ વિભાગના હોવા જોઈશે. જુદા-જુદા વિભાગોના શિક્ષકોની અરસ-પરસ બદલી થઈ શકશે નહીં.

<u>પ્રકરણ - (૭) વહીવટી બદલીઓ:</u>

(૧) શાળાના શિક્ષકની અનિયમિત હાજરી, નબળી શૈક્ષણિક કામગીરી, નાણાંકીય ગેરરીતિ, રાજકીય પ્રવૃત્તિઓનું આચરણ, શિક્ષકના વર્તન/વ્યવહાર અથવા ચારિત્ર્યને લગતી ફરિયાદના કિસ્સામાં આવી ફરિયાદ અંગે જો જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીને ફરીયાદમાં તથ્ય છે તેવો સંતોષ થાય, તો વહીવટના હિતમાં બદલી કરી શકશે. પરંતુ આવા દરેક કિસ્સામાં સક્ષમ અધિકારીએ જેમ બને તેમ જલ્દી શિસ્ત વિષયક કાર્યવાહી પૂર્ણ કરવાની રહેશે.

(૨) શિસ્તના પ્રશ્નો હલ કરવા માટે થતી વહિવટી બદલીઓમાં જે શિક્ષક/વિદ્યાસહાયકની બદલી કરવાની થતી હોય ત્યારે તેના

વિભાગ/વિષય મુજબની જગ્યા જ્યાં ખાલી હોય ત્યાં બદલીથી મુકવાના રહેશે.

(3) જ્યારે શિક્ષકની શિસ્ત વિષયક બદલી કરવામાં આવે ત્યારે શિક્ષકને તેના વતનની નજીક મૂકવા નહીં.

<u>પ્રકરણ - (જ) તબીબી કારણોસર કરવાની બદલીઓ:</u>

(૧) શિક્ષક/શિક્ષિકા પોતે અથવા તેમના પતિ કે પત્નિ કે તેમના સંતાનો નીચે જણાવેલ અસાધ્ય અને ગંભીર રોગથી પીડાતા હોય તેવા કિસ્સામાં તબીબી કારણોસર બદલી કરવાની સત્તા ફક્ત સરકાર કક્ષાએ રહેશે.

<u>અસાધ્ય રોગ:</u>

(૧) કેન્સર

(૨) હ્રદય રોગ જેમાં બાયપાસ સર્જરી અને હ્રદયના વાલ્વની બિમારીનો સમાવેશ થશે.

(3) મુત્રપિંડની બિમારીની ગંભીર સમસ્યા

(૪) એઇડ્સ

(૨) ઉપર્યુકત બાબતે સિવિલ સર્જનનું પ્રમાણપત્ર ઉપરાંત શિક્ષકે બિમારી સબબ લીધેલ રજાઓના પુરાવા, દવાના પ્રિસ્ક્રીપ્શન અને દવાના બિલો તથા મેડિકલ ચેકઅપ અંગેનો રીપોર્ટ રજૂ કરવાનો રહેશે.

(3) તબીબી કારણસર બદલીમાં પતિ અને પત્ની બંને શિક્ષક/વિદ્યાસહાયક હોય ત્યારે તેમના સંતાનની બિમારી સબબ બેમાંથી એક (પતિ અથવા પત્ની) ને લાભ મળી શકશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(એસ.બી.ગરાસિયા)
નાયબ સચિવ
શિક્ષણ વિભાગ

પ્રતિ,

- માન.રાજ્યપાલશ્રીના અગ્ર સચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર (પત્ર દ્વારા)
- માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીના સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર

- તમામ માન.મંત્રીશ્રીઓ/રાજ્ય કક્ષાના મંત્રીશ્રીઓ/માન.સંસદીય સચિવશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અગ્ર સચિવશ્રી (શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી (પ્રાથમિક શિક્ષણ)ના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સચિવાલયના તમામ વિભાગો, ગાંધીનગર
- કમિશનરશ્રી, શાળાઓ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ ડાયરેક્ટર, સર્વ શિક્ષા અભિયાન તથા મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના, સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, નિરંતર શિક્ષણ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, જી.સી.ઇ.આર.ટી., ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
- સચિવશ્રી, ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- તમામ મ્યુનિસિપલ કમિશનરશ્રીઓ
- તમામ જિલ્લા વિકાસ અનધિકારીશ્રીઓ
- તમામ જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રી/ શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ
- સર્વે શાસનાધિકારીશ્રી, મહાનગરપાલિકા, નગર પાલિકા અને નગર પંચાયત

(ઉપરોક્ત માટે) નિયામકશ્રી પ્રાથમિક શિક્ષણ દ્વારા

- એકાઉન્ટન્ટ જનરલ, રાજકોટ/અમદાવાદ
- પગાર અને હિસાબી અધિકારીશ્રી, અમદાવાદ/ગાંધીનગર
- તમામ જિલ્લા તિજોરી અધિકારીશ્રીઓ
- નિરીક્ષકશ્રી, સ્થાનિક ભંડોળ હિસાબ, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર
- માહિતી નિયામક, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર તરફ રાજ્યના અગ્રણી દૈનિક અખબારોમાં પ્રસિધ્ધિ અર્થે.
- શિક્ષણ વિભાગના તમામ અધિકારીશ્રીઓ
- શિક્ષણ વિભાગની સર્વે શાખાઓ
- કોમ્પ્યુટર સેલ, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર (ઓનલાઇન મૂકવા સારૂ)
- સિલેક્ટ ફાઇલ/નાયબ સેક્શન અધિકારી સિલેક્ટ ફાઇલ, ક-શાખા